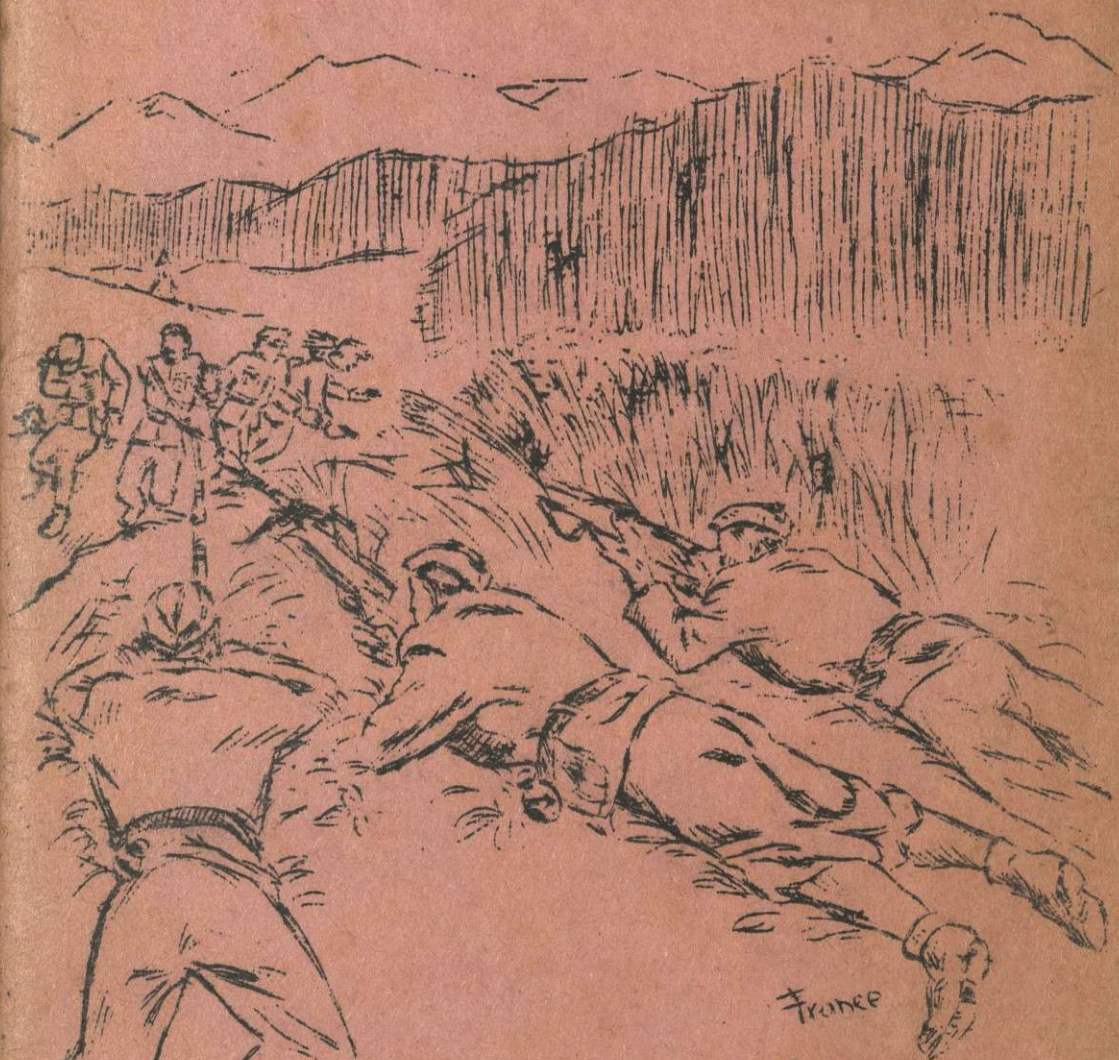
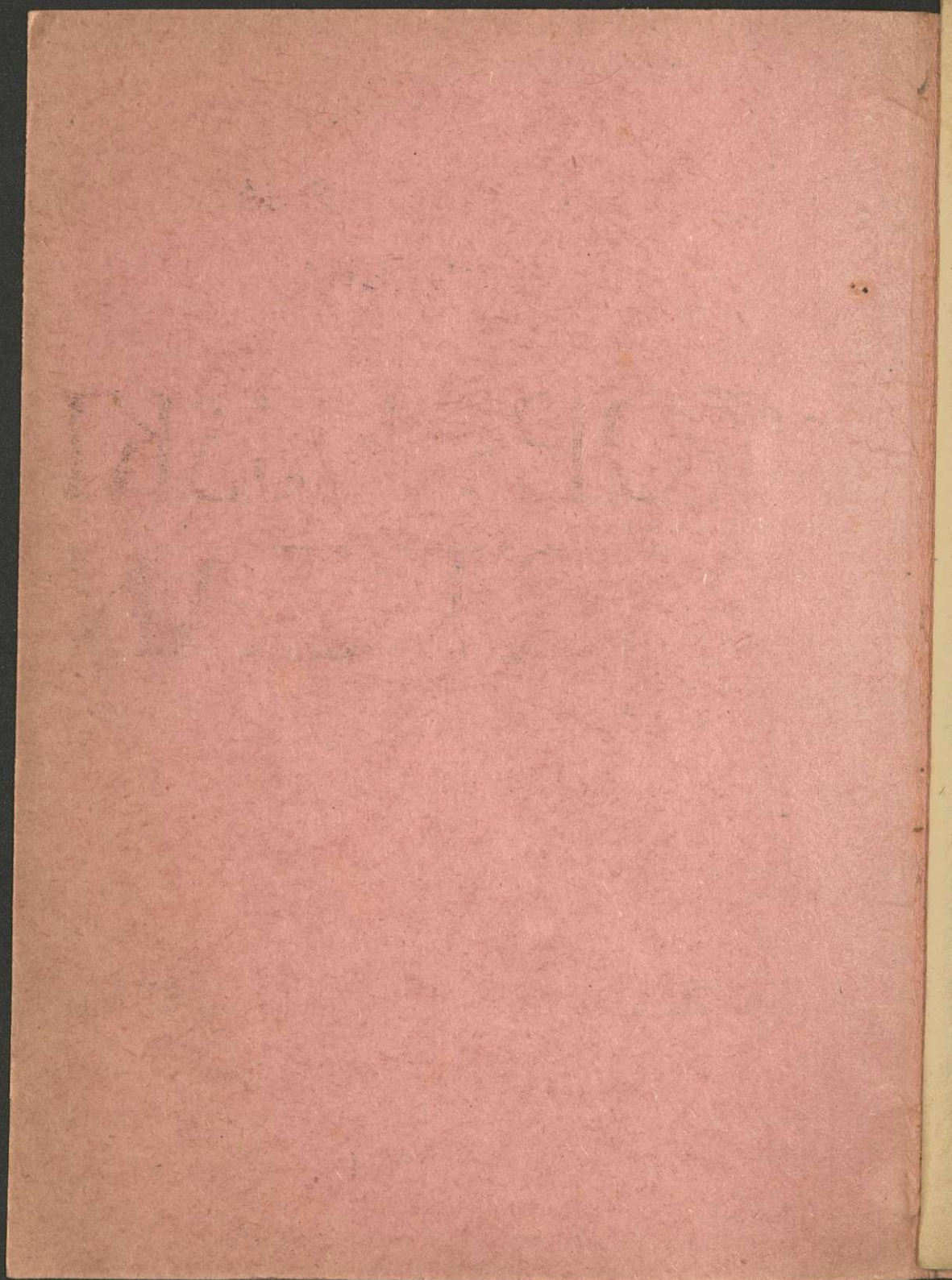

P 1095

GORENJSKI PARTIZAN

GLASILO
GORENJSKEGA
ODREDA

GORENJSKI PARTIZAN

LETO : II. 15. VI. 1944 ŠT:17.

IZHAJA VSAKIH

14 DNI

VSEBINA

akcije naših edinic	Stran	3
O akcijah naših edinic /Boris		
Globočnik, podporočnik/	"	9
Zrcalo naših dni	"	12
Novoimenovani podoficirji v NOV	"	14
Propagandno delo naših edinic		
/Črtomir/	"	14
Zborovanje gorenjske mladine		
/Črtomir/	"	19
Zmage našega orožja na Dolenjskem		
/Črtomir/	"	20
Vojaški in politični pregled/ Ljubo/	"	24
Moskva	"	30
Bili smo med narodom /Stane/	"	31
V boj / Lotrič J.- Jonkl /	"	34
Nad švabobrancel /Drago/	"	34
Pohod v dolino /Ciril/	"	37
Po borbi /Drago/	"	38
Propustnice padajo/Ciril/	"	40
Nekaj ruščine /Marko/	"	41
Partizan se smeje	"	43

Akcije naših edinic

- 21.5. je 2.MSV miniral železniško progo med postajama Mojstrana-Gosa Martuljk. Proga je bila porušena v dolžini 30 metrov, promet je bil prekinjen za 24 ur.
- 22.5. je patrola 2.MSV minirala železniško progo med Jesenicami in karavanškim predorom in je bila dvotirna proga porušena v dolžini 100 m. Promet je bil prekinjen za 24 ur.
- 23.5. je patrola 9 tovarišev iz 2.MSV minirala železniško progo med postajama Lesce - Žirovnica. Tračnice so bile porušene v dolžini 25 m. Promet je bil prekinjen za 8 ur.
- 23.5. ob 13. uri sta 2 tovariša iz 3.MSV izvršila sabotažno akcijo na postaji Javornik. Postaja se je popolnoma porušila, pri čemer so dobili težke poškodbe 3 Nemci. Istega dne v večernih urah je loc mož možna nemško-belogardistična patrola, ki je šla v smeri proti Osovniku, napadla patrolo I. bataljona. Oddetek I. bataljona v jakosti 40 tovarišev je hitro na vrhu Osovnika zavzel položaje in odprl ogenj na sovražnika, ki je takoj pričel s protistreljanjem. Po 20 minut trajajoči borbi se je sovražnik umaknil. I. bataljon ni imel izgub. Izgube sovražnika se zaradi precejšnje razdalje niso dale ugotoviti.
- 26.5. ob 16. uri je nemška skupina okrog 110 mož napredovala iz Škofje Loke po dolini Brastnice navzgor, kjer jo je opazila patrola I bataljona. Patrola 30 tovarišev iz istega bataljona je zavzela položaje in odprla ogenj na sovražnika, nakar se je ta pani-

čno umaknil nazaj v Škofjo Loko. Istega dne je patrola 9 tovarišev iz III bataljona na cesti Ljubljana-Podbrezje iz zasede napadla nemški osebni avtomobil. Dva Nemca, katerih eden je bil vodja urada nemške delavne službe v Radovljici, sta bila ubita, avtomobil pa je bil močno poškodovan. Ker je v naslednjem trenutku privozil avtomobil z nemško policijo, so se morali naši borci umakniti, ne da bi bili zaplenili orožje.

Istega dne sta 2 tovariša iz III. bataljona v Dupljah na postaji, ki je le nekaj metrov oddaljena od policijske stanice, uničila vse aparate in naprave.

27.5. v večernih urah je patrola I. bataljona v jakosti 15 tovarišev z dvema težkima mitraljezoma napadla 25-30 moč močno sovražno patrolo, ki se je pomikala s Kovskega vrha nad Visokim na cesto proti Poljanam. Sovražnik se je panično razbežal, ne da bi mislil na obrambo. Naši so streljali okoli 15 minut. Zaradi prevelike daljave (okrog 1200 m) sovražnikovih izgub ni bilo mogoče ugotoviti.

Istega dne je 8 tovarišev iz III. bataljona napravilo sabotažno akcijo na železniški progi med postajama Lesce-Žirovnica. S ključi so odvili vijake in premaknili tračnico pol metra v stran. Po preteku komaj četrt ure je privozil vojaški transportni vlak, obložen z vojaškimi transportnimi avtomobili in se ustavil. Zaradi premoči sovražnika, ki je odprl močan ogenj na našo patrolo, so se morali naši umakniti. Promet je bil prekinjen za 9 ur. Istega dne so 4 tovariši iz 2. MSV, ki jih je vodil vodnik tov. Pangerc Franc Klemen

T e k m u j m o za najuspešnejšo akcijo !

minirali kavarno "Bunker" v centru Bleda. Kavarna je bila last nekega Nemca in glavno shajališče gestapovcev in nemškutarjev. Kavarna je porušena. Akcija je povzročila pri Nemcih velik preplah.

28.5. je desetina III. bataljona z enim težkim mitraljezom napadla delavsko taborišče pri Sv. Ani pod Ljubeljem. Desetina je najprej z rafali uničila transformator, nato pa ob streljevala vojaške barake in vojaštvo, ki se je nahajalo izven barak. Ubitih je bilo 5 Nemcev, nekaj jih je bilo ranjenih. Z uničenjem transformatorja so ostale brez električne energije vse naprave in stroji, ki jih uporabljajo pri vrtanju predora, kakor tudi barake in uradi, ki so nameščeni pri Sv. Ani.

Istega dne je patrola 3. LSV minirala železniško progo med postajama Kočna - Dobrava. Proga je bila poškodovana v dolžini 6 metrov, uničene so bile 4 tračnice. Promet je bil prekinjen za 5 ur.

Istega dne je sovražna patrola, sestojeca iz Nemcev in belogardistov v jakosti 120 mož nameravala napasti štab Gor. Odreda v Kokri. Štab je bil tik pred prihodom Nemcev o tem obveščen, se pomaknil nekoliko više na položaje, kjer se je zasigural arhiv. Nato sta štab in štabna patrola napadla sovražnika, ki je ravno požigal stavbe ter ga pognala v dolino. 2 stavbi sta zgoreli, dočim je bilo tretjo še mogoče pogasiti. Sovražnik je imel dva ranjena, naših izgub ni bilo.

29.5. je 1. LSV miniral šolo in požgal župnišče v Zabnici pri Škofji Loki. V obe stavbi so se nameravali vseliti belogardisti. Obenem so naši borci zaplenili pri nemškem u-

T E K E U J L O V R U S E N J U P R O G I N L O S T O V !

čitelju 1 puške in 1 radio aparat.

- 30.5. je patrola 1.MSV nameravala minirati transformator v Stražišču. Pri tem je naletela na sovražno patrolo. V kratki borbi je bil ubit 1 nemški vojak, nakar se je naša patrola umaknila, ne da bi bila izvršila nameravano sabotažno akcijo.

Istega dne ob 15 uri 30 minut je patrola 13 tovarišev iz 1.in 2. čete I.bataljona nad Poljansko cesto med Gaberkom in Seferdom s težkim mitraljezom, 1 zbrojevko in puškami iz razdalje okrog 200 m napadla nemško patrolo 7 mož, ki je šla iz Gaberka proti Škofji Loki. Nemci so dali samo 4 strele, nakar so trije zbežali, 4 so bili pa ali ubiti ali težko ranjeni. Nato se je oglasilo streljanje iz zvonika v Brodeh, ki pa ga je patrola I. bataljona s težkim mitraljezom z višine nad vasjo prisilila k molku.

- 31.5. v noči na 1.6. so 4 tovariši iz III. bataljona odvihli vijake in premaknili tračnice na železniški progi med postajama Javornik - Zirovnica, 200 m stran od postaje Javornik. Trije zaščitni vagoni, ki so bili priklopljeni pred lokomotivo tovornega vlaka, so se iztirili, treščili ob škarko in zatrpali progo. Promet je bil prekinjen za 20 ur.

- 1.6. je patrola II.bataljona, ki je imela nalogo opazovanja v smeri Dobenc-Trzin-Mengeš naletela pri gradu Habach na sovražnika, ki se je nahajal v bunkerju. Patrola se je zaradi sovražnikovega ognja moral umakniti. Istočasno sta skočila iz bunkerja 2 Nemca. Naš mitraljezec, ki je bil še na položaju, je enega ubil.

Istega dne je desetina III. bataljona na cesti med Podbrezjami in Ljubnem napadla motor s prikolico, na katerem so se peljali 3 gestapovci. Ker je bil vozač le laze

ranjen, je motor odpeljal naprej. Ostala dva, ki sta bila gestapovska oficirja, pa sta bila težko ranjena in sta drugi dan ranam podlegla.

Istega dne je II.bataljon izvršil sabotažno akcijo na električno centralo v Črnučah. Obstreljeval je transformatorje z lahkim minometom, protitankovsko puško, 2 težkima mitraljezoma in lahkimi mitraljezi. Rezultat akcije še ni znan. Sovražnik na glavni postojanki ni odgovarjal, pač pa je streljal na zasedo, ki je držala v šahu orožniško postajo v Črnučah. Povzročil pa ni našim nobene škode.

- 2.6. ob 22uri je patrola 2. transportne karavle zažgala most preko Save Bohinjke med vasema Nomen in Soteska. Leseni most je popolnoma pogorel.

Istega dne je 10 tovarišev iz 3.MSV miniralo zidani most preko železniške proge na cesti Jesenice-Poljane-Bled. Most se ni popolnoma porušil, je pa močno razrahljan in poškodovan, tako da je promet preko nje ga začasno ustavljen.

Istega dne je ista patrola na isti cesti med porušenim mostom in Poljanami posekala na cesto 20 debel.

- 4.6. je v prostoru za garderobo na železn. postaji Kranj eksplodirala mina, ki jo je poslal na to mesto 1.MSV. Prostor za garderobo se je porušil. Ubitih je bilo nekaj uslužbencev.

- 5.6. je patrola 2.MSV minirala železniško progo med postajama Lesce-Zirovnica. Zaradi razdejanja je bil promet prekinjan za 20 ur.

- 6.6. ob 10 uri je patrola III.bataljona na cesti Kovor-Križe iz zasede napadla nemško orožniško patrolo 5 mož. V boju, ki je trajal 2 minuti in v katerem so naši potrosili 120 nabojev, je padlo vseh 5 Nemcev.

Naša patrولا je zaplenila 1 napadalno pištolo, 1 brzostrelko, 2 puške, 3 pištole 300 komadov municije in nekaj pošte.

Istega dne je oddelek II.in IV. bataljona na povratku s kazenske prehranjevalne akcije naletel na sovrazno zasedo v vasi Zalog. Naši so na sovražnikov ogenj odgovorili in se potem umaknili proti taborišču. Takoj nato je krenila patrولا nazaj in poglala sovražnika v beg.

- 7.6. sta bila II.in IV.bataljon obveščena, da se v Zalogu, v bližini Brnikov, nahaja okrog 40 sovražnikov. Patrولا II.in IV.bataljona je krenila proti Zalogu, naletela na sovražnika, ki se je nahajal v gozdu, ter se udarila z njim. Po kratki borbi se je sovražnik umaknil s položaja.

Pri operacijah, ki jih je izvedla III.SNOUB na področju Pokljuke so sodelovali tovariši iz 3.MSV, ki so se udeležili vseh akcij. Zaradi svoje discipliniranosti, požrtvovalnosti in borbenosti so prejeli od štaba III.SNOUB pohvalo in zahvalo ter kot nagrado 1 bredo, 1 puško in 1 pištolo.

- 8.6. je patrولا III.bataljona odvila vijake in premaknila tračnice med postajama Lesce-Zirovnica. Pri delu je naše borce prese-netila močna nemška patrولا, ki je nanje odprla ogenj. Naša patrولا se je brez izgub umaknila. Sovraznik je pokvarjeno progo popravil šele drugi dan ter je bil promet ukinjen za 8 ur.

- 9.6. je patrولا III.bataljona minirala župnišče v vasi Breznica, v katerega so se nameravali vseliti belogardisti. Zrušile so se stene in strop ter je stavba neuporabna za nastanitev.

- 10.6. je patrولا 10 tovarišev iz III. bataljona

T e k m u j m o v pobijanju sovražnikov !

na cesti Javornik-Potoki napadla vojaški osebni avtomobil ter težko ranila ali ubila 4 nemške oficirje. Ker je bila municijska mitraljeza, ki je imel nalogo onesposobiti motor in zadeti šoferja, sabotirana je bil šofer le lažje ranjen in je avtomobil odpeljal do prve vasi.

Smrt fašizmu - svobodo narodu !

O akcijah naših edinic

Če pretresemo akcije, ki so jih izvedle naše edinice v preteklih 14 dneh, vidimo na prvi pogled, da so bile vse akcije manjšega značaja. Razen borbe pri Brnikih, ki so jo vodili deli II. in IV. bataljona, so sodelovale v posameznih bojih le manjše skupine, ki so uporabljale čisto partizansko taktiko. Tudi spopada pri Brnikih ne moremo smatrati za večjo akcijo, ker posamezne edinice niso operirale po enotnem načrtu in zaradi naglice, s katero se je borba razvijala ter zaradi nepopolnih podatkov o sovražniku niso mogle uveljaviti vse svoje razpoložljive sile. Za najuspešnejšo akcijo lahko smatramo napad enega voda III. bataljona na sovražno patrolo pri Kovorju, ki je bila izvedena dosledno in dokončno s tem, da je bil sovražnik potolčen in je bilo zaplenjeno orožje. Čeprav je tudi ta akcija manjšega značaja, je vendar tipičen primer uspešne partizanske taktike, ki jo naše edinice lahko vedno uporabljajo na vseh sektorjih tudi v največji bližini sovražnikovih postojank. Sedanja letni čas je radi zelenja in primerne temperature zelo ugoden za izvajanje zased. S takimi zasedami napravimo sovražniku nesiguren ves teren, predvsem na komunikacijah in tudi v manj-

ših naseljenih krajih. Zbijamo njegovo moralo in mu onemogočamo kontrolo na ozemlju izven večjih centrov. Zato priporočamo našim edinicam, da tudi v bodoče vrše take napade na sovražnikove patrole in njegov promet, katerih glavni cilj naj bo zaplenitev orožja. Naše zasede, ki so postavljene na prehodih in ob komunikacijah so obenem najboljša obveščevalna in ogledniška služba, ki kontrolira vse eventualne pokrete sovražnika na zemljišču.

Današnji vojaški in politični položaj pa nujno zahteva, da poleg manjših partizanskih napadov vršimo večje akcije, a zlasti bataljoni, da v ugodnih trenutkih aktivirajo v posameznih borbah celokupno silo svoje edinice, da sprejmejo odprto borbo s sovražnikom in napadajo okupatorjeve in belogardistične postojanke. Pri razmeroma slabih silah, ki jih ima okupator razporejene na Gorenjskem in s sredstvi, s katerimi danes razpolagamo, imamo vse izglede, da take napade uspešno izvajamo. Zaradi nizkega števila čnega stanja sovražnikovih centrov in postojank je ta prisiljen, da vrši stalne pokrete in koncentrira svoje moštvo tam, kjer intenzivneje na padajo naše edinice. Sovražnikovo moštvo je preobremenjeno, izčrpano in njegovo moralno stanje je na nizki stopnji. Z večjimi načrtnimi akcijami bodo naši bataljoni onemogočili njegove koncentracije na določenih predelih. Nujna posledica bo, da zaradi pomanjkanja žive sile ne bo mogel podvzemat nobenih ofenzivnih akcij proti našim edinicam in bo potisnjen v popolno defenzivo, v obrambo svojih postojank. Z likvidacijo manjših postojank pa bomo dosegli, da bo prisiljen evakuirati svoje bolj izpostavljene postojanke in bo s tem popolnoma izgubil kontrolo nad gotovimi sektorji, v kolikor jo sploh še ima.

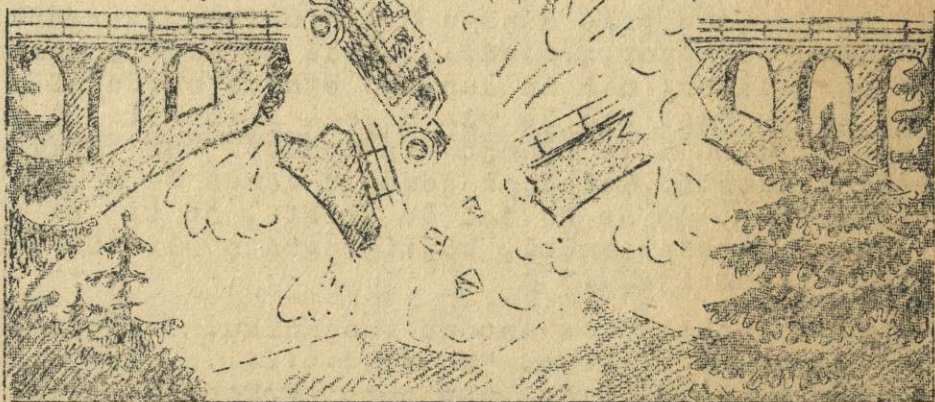
Za izvedbo večjih akcij je potrebno predhod-

no izdelati načrt, v katerem naj bodo predvidene vse možnosti in v katerem so podeljene naloge posameznih edinic in orožij, ki bodo v akciji udeležene, kakor tudi naloge posameznih komand in komandnega kadra. Pred izvedbo akcije je treba zbrati točne podatke o sovražniku, ker šele na podlagi teh je mogoče določiti razpored lastnih sil in izdati povelje za izvedbo akcije. Če bodo vse naše enice dosledno vezale sovražnikove sile na svojem sektorju, mu bo onemogočeno koncentrirati večje sile in vršiti obkoljevalne poizkuse.

Naši borci in komandni kader inajo velike izkušnje v izvajanju hitrih napadov, zased in diverzanskih akcij. Primanjkuje pa jim še strokovno znanje za vodenje načrtnih in kombiniranih akcij. Radi tega se moramo usposobiti tudi v tej taktiki, ki nam jo narekuje danes situacija, ter napeti vse sile, da bomo korakali vzporedno z časom.

Boris Globočnik, podporočnik

*Težujemo za čim večjo
izpopolnitvijo!*

ZRCALO NAŠIH DNI

Trzič, 1.6.1944. Rujani belogardisti so danes na poti skozi Trzič ubili na cesti mirnega civilista, slovenskega delavca. Trziški župan je zaradi tega vložil protest, v katerem je zahteval, da se oroženim belogardistom prepove vstop v Trzič.

Cerklije, 10.6.44. Tu so belogardisti hoteli nasilno mobilizirati 20 letnega fanta. Brani se jim je na vse pretege, češ da ima doma na kmetiji polne roke dela. Vse skupaj mu ne bi nič pomagalo, da ni prišel slučajno mimo nemški oficir in vprašal, zakaj se prerekajo. Ko je uvidel položaj, je ukazal belogardistom, naj ga takoj pustijo, in jih nahrulil, če morda še ne vedo, da jim je prepovedano nasilno mobilizirati in da smejo sprejemati samo ljudi, ki se jim prostovoljno javijo.

Iz pisem, ki so jih pisali nemški orožniki iz orožniške postojanke v Kovorju pri Trziču:

Bruno Rahn piše Hans-u Steinfurth-u, Stargard Pommern : "Kovor, 4.6.44.....Toda tu mrgoli polno partizanov, noč in dan smo stalno ogroženi, v kratkem času smo že vse mogoče prestali.....Ponoči imamo malo spanja in po dnevi ne veliko več. Binkoštni kolač od doma do danes še ni prišel, upam, da se bo dal še gristi, če se ni v vlaku še enkrat zmel, kajti pogosto slišimo v noči detonacije..."

Maks Panias piše Antonu Woschniku, Friedenshutte, Oberschlesien: "Kovor, 4.6.44.... Med tem si pač že slišal, da sem moral Francijo hitro

zapustiti in da sem svojo novo domovino dobil v bivši Jugoslaviji. Okolica je tu lepa.. Živim v neki vasi, obdani z gorami, kakor v ječi. Tu velja uganjati očesno in ušesno diagnozo, da vidiš in slišiš bandite...V Franciji je bilo vendar bolje, toda mogoče bo vojne hitreje konec. Upajmo!"

Franz Weiskopf piše svojemu bratu Johannu v Mittenwald, Lager Lüttensee: "Kovor, 4.6.44..... Mi moraš že oprostiti, Hans, če enostavno ne pridem do pisanja, kajti vsak dan se tu kaj zgodi in vrag naj ga vzame, v kakšen sod smodnika sem prišel. Toda upam in zaupam v svojo srečo, tudi tu bo prišel nekoč konec. In kakor zdaj kaže, se utegne v kratkem kaj spremeniti..."

Isti Franz Weiskopf piše svoji sestri Mariji Schopper, Lofer pri Salzburgu in njenim otrokom "Kovor, 4.6.44....mi moraš že oprostiti, Maridl če enostavno ne pridem do pisanja. Toda zdi se mi, da si že lahko mislite, v kakšnih razmerah živimo. Upam, da bom imel v bodočnosti tudi srečo, prišel bo tudi tu konec. In kakor kaže situacija, se bo v kratkem nekaj spremenilo..... Z zdravjem sem še dosti zadovoljen, kar je glavno, vse drugo je zaguljeno, kakor si le morete misliti. Večidel smo v gorah..."

Hussler piše svoji ženi Rosi Hussler, Graz, Štajerska: "Kovor, 4.6.44...In kakor zdaj gre pri nas, se sploh nič ne da v naprej reči; kdo ve, kako bo še tu do julija, kaj dobrega tu nimamo pričakovati..."

DOD VODSTVOM MARŠALA
TITA
OD ZMAGE DO ZMAGE!

NOVCI IMENOVANI PODOFICIRJI V NOV

Z ukazom Glavnega štaba NOV in POS št. 10 od 26. aprila 1944. so imenovani:

V Č I N V O D N I K A

Čarman Anton, vodnik v 3. MSV G.O.

Košena Jože, nam. komandirja 1. čete III. bat. GO

V Č I N M L A J Š E G A V O D N I K A

Hafner Anton, bivši desetar v 1. minerski četi GO, sedaj na službi v štabu IX.

Korpusa NOV in POJ.

Linke Dušan, desetar v 1. četi I. bataljona GO.

Novim podoficirjam čestitamo k imenovanju.

*Propagandno delo
naših edinic*

Žepni časopisi.

Od 1. čete III. btl. smo prejeli 4-5 številko zepnega časopisa "V naročju planin".

"Doživljaj in trpljenje v Begunjah" in "Doživljaj v hajki" prepričevalno in nazorno slikata hijensko slo nemške gestapovske in izdajalske belogardistične drhali, ki se spozablja nad breznočnimi žrtvami. "Akcijski" je skromna, a prijetno pisana reportaža. "Sabotažna akcija" je suhoparna, pusta; ne posreduje nam doživetja borca-sabiterja, ki se pred njegovimi očmi izvrši po njem povzročena katastrofa. Boljša in zanimivej

ša je "Čudna sabotažna akcija". "V švabski vojski", "Moja pot v partizane" in "V partizanih" ne povedo nič posebnega. V "Prvem srečanju" nam lovec z respektom pripoveduje, kako je prvič videl partizana, "Miting" nam o tem kar nas pri mitingu zanima, bore malo pove. Od obeh Hribarjevih pesni, ki jih prinaša številka, se pesem "Partizani" še nekako bere, "Mi bomo zmagali" pa je v izrazu tako neokretna, da je popolnoma neuzitna.

Časopis "V naročju planin" hoče biti aktualen in tudi je posvoji snovi. Saj je poln reportaž in akcij čete, ki časopis izdaja. Spisi sicer pripovedniško niso dovolj močni, zlasti pisci reportaž potrebujejo še vaje. Propagandist naj jim ob primeru dobrih reportaž pojasni, kako se reportaže pišejo.

Priznati pa moramo, da je ta številka četrtega žepnega časopisa boljša od vseh številk bataljonskega glasila, ki smo jih od III. bataljona deslej prejeli.

Od 2. transportne karule, v kateri požrtvovalni tovariš Ciril vrši posle politkomisarja in propagandista hkrati smo prejeli 12. in 13. številke "Glasu Jelovice".

Oglejmo si najprej 12. številko! "Zarja svobode" je v akrostihu tovarišu TITU, osvoboditelju posvečena pesem. Posamezni verzi niso med sabo logično dovolj tesno povezani, niso zlit, ampak nasekani stoje po večini vsak zase. Kolikor nas vse to ne moti, moramo tovarišu Zvonetu priznati spretnost za oblikovanje. "Tovarišu Janezu bo pa pel" - ta zgodba ni niti duhovita, niti zanimiva. "Nesreča v patroli" je zanimivo popisan doživljaj. Zgodba o "Tovarišu Alešu in svinjski čeljusti" je duhovito pisana, vendar nima pravega smisla, ki bi ji dal propagandno vrednost. "Pametni osel" je dober dovtip

na račun nemške vojske. Od člankov "Prihod v partizane", "Pot v partizane" in "Mobilizacija" nam nobeden kaj posebnega ne pove. V sestavku "Zgredišeni cilj" se tovariš Ciril ob primeru ene družine pogloblja v Judežev greh, ki so ga beli iz pohlepa po premoženju napravili nad lastnim narodom. Spis ni dovolj konkreten, da bi učinkoval kot črtica, in premalo splošen, da bi imel značaj načelnega članka.

Ob 13. številki "Glasu Jelovice" moramo predvsem pohvaliti težnjo komandirja in politkovisarja, ki v svojih aktualnih člankih, "Naša borba in disciplina", "Izhod v dolino" in "Propustnice padajo!" utrjujeta svoje tovariše v borbenosti in zavednosti. Kaj le krepko nadaljujeta. Ostala vsebina - skoro vsi članki od kraja - je precej enolična: kako sem zbežal iz nemške vojske, kako sem prišel k partizanom.

O življenju in delu edinice same ne zvemo veliko. V to sfero posegajo samo prispevki šaljivega značaja, ki pa nimajo pravega jadra. List bo zanimivejši, če se bo tesneje približal delavnosti edinice.

Propagandist 11. G. linije nam je poslal 1. št. "Gorenjskega kurirja", ki predstavlja skupen trud vseh treh kurirskih linij. Glasilo kurirjev doživlja posebno usodo. Tako je bila 1. št. "Kurirja izpod stola" obenem tudi zadnja, tako bo bržčas tudi "Gorenjski kurir" obstal pri tej številki. (Naše kurirske linije smo prepustili štabu 11. relejnega sektorja). Zvezek vsebuje sestavke s tipičnimi kurirskimi dogodivščinami. Prispevki so zanimivi in jezikovno skrbno pisani.

Obveščevalci z Jelovice so nam poslali 1. št. svojega glasila "Oglašamo se".

Značaj njihove službe nudi obveščevalcem v pogled v razmere na terenu. V skladu s tem bo tudi naloga njihovega časopisa osvetljevanje političnega položaja terena, razkrinkavanje lažnjive propagande ter zahrbtnih spletek okupator-

ja in bele garde, ugotavljanje žrtev sovražnega terorja in ujemanje odmeva naših akcij. Obveščevalci so v svojem listu res tipali v to smer, sicer bolj podzavestno, zaradi svoje notranje usmerjenosti, ne toliko po zavestnem načrtu. Sestavka "Delavska družina" in "Na smrt obsojeni" razgaljata teror podivjanega okupatorja ter neznčajne in hinavske švabobranske drhali. Sestavek "Tovariši" kaže na zlaganost nemške propagande. Ostali spisi so manj pomembni. Skoro polovico zvezka zavzemajo šale na račun Nemcev in napak tovarišev. Ta del je treba skržiti, šale bolj kritično izbirati.

Kar so obveščevalci spontano načeli, naj zavestno izvedejo. Njihovo glasilo naj bo njihov organ, ki naj izpolnjuje iste naloge, kot jih ima obveščevalna služba. Če boste dovolj resni, dosledni in temeljiti, boste nudili naši propagandi neprecenljivo snov. Morate pa iz splošnosti preiti v konkretnost, da bodo vaši članki dokumentarični. Seveda se mora krog sodelavcev razširiti čez ves teren, na katerem operirajo naše edinice, torej preko vse mreže obveščevalne službe G.O., tako bodo zvezki "Oglašamo se!" oči in ušesa naše propagande. Vendar poudarjamo še enkrat: Za to je treba resnosti, doslednosti in temeljitosti.

Mitingi

Mitingi, ki so jih v zadnjem času priredili naši bataljoni, so bili po ogromni udeležbi prebivalstva in po izrednem navdušenju, s katerim je ljudstvo sprejemalo partizansko besedo, prave manifestacije narodove vere in ljubezni do naše vojske in našega Narodno osvobodilnega gibanja.

Nekateri mitingi so bili tako široko zasnovani, da so hkrati zadostili političnim zahtevam, kulturnim potrebam in želji po razvedrilu.

T e k m u j m o za najboljše vojne dopise!

Primer vzornega mitinga je bila prireditev I bataljona pri sv. Lenartu dne 28. maja, pri kateri je sodeloval tudi IV. bataljon.

Miting je bil dobro organiziran, imel je jasen načrt. Dopoldne politični del pred cerkvijo zvečer kulturni in zabavni del v dvorani prosvetnega doma. Točke sporeda so bile izbrane s smotrnostjo in smislom za skladnost. Zato je žel miting popoln uspeh.

Posebno agilnost je pokazal II. bataljon, ki je zadnji čas v teku 14 dni priredil tri mitinge za civilno prebivalstvo: na skaručni, v Zg. Gameljnah in v Trbojah. Vsi ti mitingi so imeli premišljeno zgrajen načrt in široko zasnovo, ki je družila koristno s prijetnim.

Poleg teh sta se priredila v II. bataljonu tudi dva mitinga za vojsko sano. Eden je bil posvečen spominu žrtev naše borbe, drugi spominu Ivana Cankarja. Tudi na teh prireditvah so se vrstile točke v lepi skladnosti, ki je ustvarjala namenu večera primerno vzdušje.

Tudi III. bataljon je v kratkem razdobju priredil dva mitinga. V političnem delu sta bila pravilno zasnovana, v umetniškem programu pa skromnejša, premalo smiselna. Ne vem, kako se je prikradla "Bleda luna" v program obeh mitingov. Naj vendar izgine to strašilo. Mislite na ustanovitev dramskega odseka, ki se v I. in II. bataljonu uspešno uveljavlja na vseh mitingih.

Mitingi, o katerih smo govorili, so našli pri ljudstvu globok odziv. Kulturni razvoj je v naših edinicah ustvaril možnosti za široko propagandno udejstvovanje. Govorniki dobivajo rutino pevski zbori se izpopolnujejo. Poleg partizanske se goji narodna pesem. Pri izbiri narodnih pesmi moramo biti previdni, kajti ni vse zlato, kar se sveti. Narodu smo dali partizanske pesmi, ki jih je narod že sprejel za svoje. Od starih narodnih oživljajmo, ohranjajmo in gojimo le ta-

T E K M U J M O ZA NAJBOLJŠI MITING !

ke, ki odgovarjajo duhu nove slovenske družbe. Sentimentalnih popevk ne pogrevajmo.

Dramatski odseki pri naših edinicah so se vneto poprijeli uprizarjanja partizanskih iger, ki jih imamo že lepo zalogo. Igre imajo zaradi učinkovitosti in prepričevalnosti posebno propagandno vrednost, zlasti še, ker je ljudstvo za to obliko nazornega prepričevanja posebno dovzetno. Ker pa je za uspeh iger nad vse važna inscenacija, naj edinice v zvezi s terenskimi delavci pravočasno izvrše vse potrebne priprave. Tudi na primerno razsvetljavo je treba misliti. Tehnični strani je treba posvetiti vso pozornost, sicer naš trud ne bo rodil odgovarjajočega uspeha.

Ortomir

ZBOROVANJE GORENJSKE MLADINE

V mesecu maju se je vršilo prvo zborovanje gorenjske mladine. V času, ko teror okupatorja in domače izdajalske reakcije divja z nezmanjšano silo, so se sestali zastopniki mladine iz vseh krajev Gorenjske, da manifestirajo strnjenost gorenjske mladine v borbi za svobodno združeno Slovenijo v okviru demokratične, federativne Jugoslavije. Skozi usta svojih delegatov je spregovorila vsa gorenjska mladina. Izrazila je svojo nezlomljivo voljo, da se z vsemi mladimi silami odločno bori vse dotlej, da bo uničen in iz naše zemlje pregnan zadnji sovražnik. Izrazila je svojo ljubezen do domovine, sovraštvo do okupatorja in izdajalcev. Pregledala je napore in uspehe svoje triletno borbe za našo narodno osvoboditev in lepšo bodočnost slovenske mladine. Izvolila je Pokrajinski odbor ZSM, s čimer si je ustvarila osnovo za aktivno sodelovanje pri graditvi svojega bodočega doma.

Gorenjska mladina, ki si v najtežjih okoliščinah sama kuje svojo usodo, je sredi temnih senc, groze in nasilja sama sebe potrdila v veri v zmago, v svobodo in si dala pobud za še po-zrtvovalnejšo borbo.

Črtomir

Zmaga našega orožja na Dolanjskam

Borci VII.Korpuse so letos v maju zapisali na svoj prapor sijajne zmage.

Nemci in njihovi hlapci švabobranci so se koncem aprila prikradli v naše osvobojeno ozemlje in zavzeli Žuženberk, Trebnje, Dobravo, Dobrnič, Št.Vid in Mirno peč.

Edinice VII.Korpuse so v noči na 1.maj pregnale sovražnika iz Dobrave in Dobrnica ter 1. maja prešle v napad na Žuženberk. V srditih, ogorčenih borbah v mestu in okrog njega so partizani zlomili trdovraten odpor sovražnika. Vse sovražne kolone, ki so z raznih strani prodirale Nemcem in švabobrancem na pomoč, so naši hrabri borci razbili in razpršili. Edino tankovski koloni, ki je prodirala iz Dobrnica, je uspelo, da je rešila ostanke žuženberške posadke. Po šestih dneh borb je bil Žuženberk z okolico spet očiščen sovražnika, svoboden.

Tako se je zaključila borba, katere se je na strani nasprotnika udeležilo 4.000 vojakov s 30 tanki. Nemci in švabobranci so imeli 26 krat večje izgube kot naši borci. Imeli so okoli 300 mrtvih, uničenih je bilo 13 tankov, zaplenjenega mnogo orožja in vojnega materiala.

Po tem velikem uspehu so se edinice VII.Korpuse obrnile proti Trebnju, v katerem se je

utrdilo okrog 400 Nemcev in švabobrancev. V vzorno organiziranem napadu so pehotne edinice ob sodelovanju artilerije po juriših in protijuriših z naskokom zavzele utrjeno mesto. Borbe za mesto so trajale 3 dni. Spet je bilo mrtvih nad 100 sovražnikov; partizani so zaplenili ogromno množino orožja, municije in opreme, izgubili pa samo 2 tovariša.

Še dalje je naša hrabra vojska gonila sovražnika. Še enkrat ga je pobila pri Mirni peči, ki jo je tudi zavzela.

Pod vtisom velikih uspehov našega orožja je polkovnik Patrahajcev, šef sovjetske vojaške misije, na 1. novinarskem kongresu s priznanjem izjavil: "Vaši borci in komandanti so v bojih za Žuženberk pokazali vrline in hrabrost, ki bi jim jo zavidala vsaka druga vojska...."

Pomembnost zmag VII. Korpusa na Dolenjskem sega tako daleč, da se moramo pomuditi ob njih. Neposreden uspeh-osvoboditev gotovega teritorija je malenkosten proti dejstvu, ki se je ob teh zmagah jasno manifestiralo: orožje, kiga posedujemo, je v rokah ljudi z borbeno zavestjo naših vojakov nadmočno tudi motorizirani vojaški sili današnje Nemčije.

Edinice VII. Korpusa so pri Žuženberku 6 dni vodile odkrito, sistematično borbo pod pogoji modernega vojskovanja. To niso bili partizanski izpadi, ki bi s presenečenjem ustvarjali paniko, in na hitro roko izsiljevali slučajne odločitve. Te zmage so bile dneve trajajoč, dosleden, žilav preizkus moči našega orožja, v katerem je naša slovenska Narodno osvobodilna vojska prekosila nemško vojaško silo.

Presenetljivo nasprotje med razmerjem številčne in tehnične moči ter med razmerjem izgub obeh vojskujočih se teles izziva vprašanje, kateri in kakšni pogoji so omogočili naše tako sijajne zmage.

Pojemajoči nemški vojaški organizem je izpostavljen pritisku vseh naših zaveznikov na bo-

jiščih. Svojih sil ne more koncentrirati na naš slovenski sektor svetovnega bojišča v taki meri, ki bi rušila načrtno razporeditev sil v cellem. Zato nas Nemci kljub danemu medsebojnemu številčnemu razmerju ne morejo pregaziti.

Pri vsem tem odstotek nemških sil, ki odpadejo na naše področje, ni tako majhen. V številu in materialu nas nemško vojaštvo tudi relativno na našem sektorju brezprimerno nadkriljuje.

Vendar so naše zmage na Dolenjskem dokazale, da je naša vojska v borbi nenadkriljiva.

Z zgolj vojaškega vidika si odpornost in udarnost naše vojske moremo razlagati iz zgodovine njenega nastanka in razvoja. Med bliskom in gromom se je rodila na bojnem polju, se sredi ognja izvežbala in si iz njega vzela taktiko in sistem. V trdotah borb od prvega dne prekaljena je žilava, odporna in spretna.

Nad vse važen pa je moralni moment. Borbenost junaštvo in požrtvovalnost naših vojakov raste iz ljubezni do doma, do svobode. Naš borec se zaveda, da nam gre v tej pravdi za vse, za srečo in bodočnost. Danes gradimo novo domovino, v kateri bomo prvič v zgodovini svoj gospod. Našim ciljem do kraja predani borec se bori požrtvovalno, z zanosom ne misli nase in se ne boji-če treba- žrtvovati življenje za našo skupno stvar.

Nemški in podložni vojaki so oborožene lutke hlapci tujega ukaza. Ves njihov problem, vsa njihova skrb je, kako bi iz brezizgledne borbe odnesli celo glavo, kot dokazujejo njihova pisma, ki nam po naključju pridejo v roke. Klavrne postavbe izdajalskih švabobrancev, ki so na Hitlerja in njegov polomljeni križ prisegli, da se bodo za Judeževe srebrnike borili proti interesom dežele, ki jih je rodila, so v svoji gnusobi, zločinski pokvarjenosti in odpadniški zagrenjenosti brez morale, ki dviga borca v težkih trenutkih. Samo sovraštvo do izdane domovine jih giblje. Ker čutijo na vsak korak, kako jih njho-

vi gospodarji sami zaničujejo, so brez poztvovalnosti. Zato so slabi vojaki, pač pa dobri izdajalci, ker poznajo ljudi in teren.

Škodljivo bi bilo, če bi zaradi moralne manjvrednosti našega sovražnika postali brezskrbni in lahkomišelní. Računati nam je treba, da bodo tisti, ki so odgovorni za vse zločine, ki so jih v teku vojne v okupiranih deželah izvršili fašistični osvajaalci in njihovi pomagači, zaradi njim dobro poznanih sklepov Moskovske zavezniške konference o kaznovanju zločinov, ostali do konca zakrknjeni. Z naperjenimi revolverji bodo svoje lutke do kraja gonili v boj proti nam. Težke borbe nas še čakajo. Če so si edinice VII. Korpusa na Dolenjskem priborile tako sijajne zmage, so si jih kljub vsemu, kar smo povedali priborile le s skrajnimi naporí in brezmejno poztvovalnostjo.

Borci VII. Korpusa so nam pokazali, kakšnih akcij je že sposobno naše orožje v roki borbenega poztvovalnega vojaka Narodno osvobodilne vojske. Njihovi uspehi naj nam bodo pred očmi, kadar si postavljamo naloge, nam naj bodo vzgled, ki nas bo vabil k posnemanju.

Črtomir

Živala

JULI 1944

NOV

J U G O S L O V I J A ,

KI UMIČUJE

NEBESKO - FAŠISTIČNE OSVAJALCE !

VOJAŠKI IN POLIT. PREGLED.

Zunanja in notranja situacija.

Vojaški pregled: 6. junija so se zavezniki izkrkali v severni Franciji. S tem se je pričela invazija, katero so že toliko časa pričakovali vsi svobodoljubni narodi. Izkrčanje se je izvršilo med Cherbourgom in Le Havrom kakor tudi v odseku Calais - Dünkirchen. Zavezniki so pri teh operacijah uporabili najnovejše orožje, ogromno število ladij vseh vrst za prevažanje in izkrčavanje ter vojnih ladij, ki so spremljale te velikanske konvoje do Atlantske obale. V operacijah je sodelovalo tudi ogromno število letalstva in ostalega orožja. Preden se je izkrčavanje začelo, je svoje delo opravilo letalstvo, ki je kmalu po polnoči začelo strahovito napadati obalne sektorje, kjer se je izvršilo izkrčavanje. Še ponoči so bili izpuščeni močni oddelki padalcev, katere so pripeljala posebna transportna jadralna letala. Padalci so takoj zasedli važna železniška križišča, železniške proge in tudi nekaj letališč v zaledju. Uspešno bombardiranje ter akcija padalskih trup, ki so preprečile eventualno premikanje in pojačanje sovražnika, so dali pogoje za uspešno izkrčanje prvih zavezniških oddelkov v prvih jutranjih urah. Po zadnjih vesteh so zavezniki po utrditvi svojih mostišč prešli v napad proti važnim oporiščem in pristaniščem ob obali in napredujejo dalje v notranjost Francije.

To je začetna faza invazijskih bojev. Zavezniki so dali opozorilo norveškim, danskim, belgijskim in nizozemskim ribičem, naj se naslednjih 7 dni uzaknejo, da ne bodo postali žrtev zavezniških operacij. To in veliko premikanje zavezniškega bročovja ob Atlantski obali, ob obali južne Francije in severne Italije kaže, da bo temu prvemu izkrčanju sledila še veriga iz-

krcavanj na vseh koncih Evrope. Nemški listi danes pišejo: "Invazija - naša zmaga", ter "napočil je dan, zaradi katerega smo zavestno nastopili navzdolno pot te vojne z vsem njenim ponižanjem". Krava zmešnjava! Na eni strani daje Göbels nemškemu ljudstvu poslednje injekcije za moralo, ki je večinoma zamrla na širokih poljanah vzhodne fronte ali pa je pokopana v razvalinah nemških mest, na drugi strani pa pripravlja nemški narod na nadaljnje dogodke - udarce, ki bodo začeli urediti armado nemških Fricev.

V Italiji zavezniki naglo napredujejo za Nemci, ki se v paničnem begu umikajo. Po prodoru GUSTAVOVE in Hitlerjeve linije so se združile zavezniške čete glavne fronte in mostišča pri Anziu. Sledil je napad na Rim. Nemci so pod močnim pritiskom zavezniških oddelkov in, ker je že grozila obkolitev, panično zapustili Rim. V njem so pustili polna skladišča materiala in 8000 ranjencev. To kaže s kakšno naglico so se Nemci umaknili iz Rima. Po zavzetju Rima zavezniška armada prodira naprej proti severni Italiji.

Na vzhodni fronti vlada še vedno zatišje, razen na odseku pri Jasiju, kjer Nemci poizkušajo z napadi izboljšati svoje položaje. Posrečilo se jim je namreč nekaj pridobiti na terenu, toda Rusi so jih s protinapadom zopet pognali nazaj. Iz priprav na vzhodni fronti, ki so dokončane, je pričakovati v kratkem veliko ofenzivo Rdeče armade. Mogoče se bo začela ravno za obletnico napada Nemčije na Sovjetsko Zvezo.

Letalstvo nadaljuje svoje ofenzive na evropski kontinent. Vendar so se z začetkom invazije osredotočili napadi predvsem na Atlantsko obalo. Le v jugovzhodni Evropi in Italiji so na dnevnem redu napadi na železniška križišča, promet, na pristaniške naprave in industrijo. V Jugoslaviji je bil napaden Zagreb, Beograd, Biháč, Niš, ladje ob dalmatinski obali in koncentracije nemških čet.

V Jugoslaviji so Nemci začeli novo ofenzivo

na naše osvobojeno ozemlje v Bosni. Ofenzivo vrše tudi iz Livnega in Banje. Te operacije podpira nemško letalstvo. S ciljem, da uničijo naš Vrhovni štab, so Nemci spustili na področju Drvara štavilne padalce. Naša vojska jih je takoj polcvico pobila, uničila, ostale pa pregnala v nadaljnji borbi. Na Hrvaškem so naše edinice ob hudih borbah odbile Nemce in ustaše, ki so poizkušali vdreti na naš osvobojeni teritorij Hrvatskega Zagorja. Zavezniško letalstvo je z bombardiranjem in obstreljevanjem nemških kolon pomagalo pri operacijah naše vojske.

Uspešne borbe se razvijajo v Sloveniji, kjer naša vojska vrši ofenzivne borbe na področju Ljubljana - Novo mesto. Po zavzetju sovražnih postojank Žužemberk, Trebnje itd. čistijo naše edinice še ostalo ozemlje od razkropljenega sovražnika.

Posebno uspešne borbe so se vršile na Primorskem, kjer so bile likvidirane 4 sovražne postojanke. S tem so okupator in njegovi švabobranski pomagači doživeli na Primorskem enega največjih udarcev od vsega početka osvobodilne borbe. Pri teh akcijah je bilo ubitih ali ujetih preko 100 sovražnikov. Zaplenjeno je bilo tudi vse orožje, ki se je nahajalo v postojankah med drugim tudi 2 protitankovski puški.

Na Štajerskem se vršijo lokalne borbe z nemškimi patrolami. Nemci imajo v vseh spopadih izgube v ljudeh in materialu.

Na Gorenjskem so Švabi zadnje čase še prav posebno občutili udarce naše vojske. V sami okolici Bleda so bile likvidirane kar 4 sovražne postojanke. Nemci so bili ujeti ali pobiti. Orožje pa je bilo zaplenjeno. Nadalje je bilo uničenih več sovražnih patrol. Ena v bližini Tržiča. Borbe so se vršile tudi na področju Kranj - Kranj in v okolici Škofje Loke. Iztirjenih je bilo zopet več vlakov. Promet je stal dalj časa.

Tako naša vojska povsod zadaja vedno večje udar-

ce okupatorju in švabobranskim bandam. Tudi na Gorenjskem so se začeli vrstiti ti udarci drug za drugim. Začele so padati postojanka za postojanko. V bodoče bodo ti udarci še krepkejši. Postojanke Gorje, Koritno, Ribno itd. niso zadnje. Ekrazit je pripravljen tudi za druge, katere bodo premagane ob jurišu naših borcev, ki hočejo čimprej dokončati borbo in pregnati sovražnika iz naše zemlje.

Politični pregled: V Londonu se je vršil slovanski kongres, ki so se ga udeležili predstavniki vseh slovanskih narodov in več Angležev, ki so bili gostje. Kongres je vodil Slovenec dr. Boris Furlan. V svojem nagovoru je dr. Furlan pozdravil vse prisotne ter poudaril tesno povezanost vseh Slovanov proti skupnemu sovražniku.

Na kongresu so govorili vsi zastopniki slovanskih narodov. Vsi so poudarjali, da je nemški imperializem največji sovražnik vseh Slovanov, da je sedaj prilika, da ga enkrat za vselej uničimo.

Na kongresu je govoril tudi Anglež Wakon. S kongresa so bile poslane pozdravne brzojavke g. Churchillu, maršalu Stalinu, g. Rooseveltu, maršalu Titu in vseslovanskim odborom v Moskvi, Ameriki in Kanadi.

S kongresa je bil poslan vsem slovanskim narodom apel, v katerem predstavniki na kongresu pozivajo slovanske narode, da ojačajo borbo proti svojemu največjemu sovražniku v zavesti, da zmaga ni več daleč.

Pred nedavnim je dal v angleškem parlamentu g. Churchill pregled angleške zunanje politike. Povedal je, da je cilj angleške zunanje politike čimprej končati vojno in smagati. Nato je govoril o odnošajih angleške vlade z različni ev-

**ZIVELI NAŠI ZAVEZNIKI: ANGLIJA, SOVJETSKA
ZVEZA IN AMERIKA !**

ropskimi državami.

V govoru se je dotaknil tudi Jugoslavije. Rekel je, da je položaj v njej boljši kot je bil. Velik pomen je dal ostavki Purićeve begunske vlade. V zvezi z novo vlado, ki jo je sestavil bivši hrvatski ban dr. Šubašić in ki ima namen združiti vse boreče se skupine v Jugoslaviji. O Mihajloviću je rekel, da je danes vsakomur jasno, da se bori na strani okupatorja proti narodno - osvobodilni vojski, ta pa da je edina skupina v Jugoslaviji, ki se bori za svobodo jugoslovanskih narodov. Nadalje je povedal, da je sprejel generala Velebita, šefa vojne misije maršala Tita. Z generalom Velebitom so se dogovorili glede preskrbe narodno osvobodilne vojske z orožjem in drugim materialom ter da maršal Tito pošlje v London še svojega poslanika, kot ga ima že v Glavnem stanu generala Wilsona v Alžiru. Končno je dodal, da je namen angleške vlade zediniti vse jugoslovanske demokratske sile pod vodstvom maršala Tita za ustanovitev zedinjene in svobodne Jugoslavije.

V Bolgariji je podala ostavko germanofilska Božilovljeva vlada. Vzrok ostavke je v močni notranji opoziciji proti vladni germanofilski politiki. Novo vlado, ki jo bo, kakor se zve, verjetno sestavil fašistično usmerjeni politik Christo Halko, ki bo gotovo nadaljeval vojno na nemški strani. To bo brez nadaljnjega še bolj zaostrilo položaj v Bolgariji, ker goji večina bolgarskega naroda simpatije do Sovjetske Rusije, ki stoji ne daleč od bolgarskih mej, in ki bo začela v kratkem novo veliko ofenzivo.

V kratkem se bodo v Ameriki zbrali na povabilo ameriškega zunanjega ministra Hulla predstavniki Anglije, Sovjetske Zveze in Kitajske, da bodo razpravljali glede bodoče svetovne organizacije za ohranitev miru.

Ob priliki sestave nove begunske vlade je kralj Peter poslal poziv vsem jugoslovanskim narodom, da naj se zedinijo v vrstah NOV v skup-

ni borbi proti okupatorju. Tako je dobila naša NOV priznanje in postala edini vojaški faktor v Jugoslaviji. Mihajlovića so pa s tem njegovilastni bivši gospodarji priznali za izdajalca. Tako danes nima drugega izhoda, kot da pričaka s Hitlerjem svoj žalostni konec in zaslužen plačilo.

21. maja sta pretekli 2 leti, kar je padel v Ljubljani od krogle fašistov Tone Tomšič, organizacijski sekretar Centralnega komiteta Komunistične Partije Slovenije in eden izmed najvidnejših in najpožrtvovalnejših oseb v osvobodilnem pokretu slovenskega naroda.

Radi svojega neuklonljivega dela in borbe za pravice slovenskega ljudstva je bil preganjan že v Jugoslaviji. A on ni kljub temu nikoli klonil. Svoje delo je odločno nadaljeval in ga še podvojil ob času okupacije in podjarmljenja slovenskega naroda po fašističnih osvajalcih. Sredi njegovega velikega dela ga je ugrabila fašistična svojat in ga umorila s ciljem, da s tem uniči Komunistično Partijo Slovenije, ki je avantgarda slovenskega narodno osvobodilnega gibanja.

Toda njegov duh živi še naprej in vzpodbuja vse poštene in zavedne Slovence, ki vodijo neizprosno borbo proti zunanjim in notranjim sovražnikom. Uničeni bodo oni, ki so hoteli iztrebiti naš narod, in oni, ki so hoteli streti pest slovenskega ljudstva.

Ljubo

OF JE ZDRUŽILA VSE POZITIVNE SILE
SLOVENSKEGA NARODA V
BORBI PROTI OKUPATORJEM IN NJIHOVIM POMAGAČEM !

MOSKVA! SRCE RUSIJE,

GLAVNO MESTO REPUBLIKE, KOLIKO GNEVA, STRASTI
IN PONOSA JE NA TVOJEM DIVNEM LICU. NA TEBE ZRE

VSE ČLOVEŠTVO. TI SI POVELJNIŠKO MESTO

OSVOBODILNE VOJNE

MOSKVA - TO JE STALIN

MOSKVA - TO JE RDEČA ARMADA

MOSKVA - TO JE SEN,

KI GA UMIRAJOČ SANJA HRABRI BOREC NA OBRONKIH
KARPATOV. Z MOSKVO SE PRISEGA IN MOSKVI SE ODGO-
VARJA. MOSKVA VE VSE. ONA NE PRAZNUJE. ONA JE
VELIKA KOVAČNICA, ONA VE, DA SO PRED NAMI BITKE
IN ŽRTVE. ALI TO BODO POSLEDNJE BITKE, POSLED-
NJE ŽRTVE. POSLUŠAJTE ! DALEČ NA JUGU, NAD MOL-
DAVSKIMI VINOGRADI, NAD BUKOVINSKIMI PLANINAMI
IN GOZDOVI GRMI POMLADANSKO GRMENJE. PRIHAJA

POMLAD ZMAGE IN SVITANJE

NOVEGA DNE

OBŽARJA LICE LJUBLJENE MOSKVE.

Ilja Ehrenburg

BILI SMO MED NARODOM

ovariši so kar sami hodili k meni. "No, miting bi pa lahko zopet enkrat priredili. Saj imamo tudi narodu kaj povedati. Vojaških akcij smo precej naredili in to uspešnih. Pa zaplesali in razveselili bi se tudi radi. Prav tako ljudstvo."

Ves čas sem že mislil na to. Nastopale so tež koče v vsakdanjem razhodu in praskah, ki smo jih dnevno imeli s Švabi in domobranci. Toda vseeno - miting moramo pripraviti in ga prirediti. Za nas ne sme biti nobenih ovir. Pa smo stopili skupaj, se pomenili in odločili.

epo majsko jutro je bilo, ko smo korakali po cesti proti Sv. Lenartu. Na čelu zastava in harmonika. Krasen je bil pogled na čete naše slovenske vojske, ki je korakala skozi slovenske vasi. Ker dva bataljona nas je bilo.

Iz vseh grl je odmevala partizanska in narodna pesem. Tovariši so vriskali. Od hriba do hriba je mogočno odmeval partizanski glas. Ljudstvo je stalo pred hišami, strmelo, ker že zlepa ni videlo toliko svoje vojske in nas navdušeno pozdravljalo. "Še zapojte, fantje, in zavriskajte - tako lepo je!", je dejalo neko dekle in nas vse nasmejano bodrilo.

ri Sv. Lenartu je pritrkavalo. Maša se je bila že pričela. Zamudniki so še hiteli od vseh strani. Slišal sem že glas orgel in petje. "Bataljona - stoj!" Ton-ton. "Bataljona - na levo!" Tovariš Savo poveljuje odločno in s poudarkom. V dvoredih stojimo oko-

li cerkve. Zastava ponosno vihra. V nas je ponos in veselje.

Cerkev je polna ljudi. Mlado in staro, možje in žene, dekleta in otroci, vse je tu, ves narod, se mi zdi.

Zvonovi pritrkavajo. Iz cerkve vro ljudje. Opazujem. Dekletom žare oči, možje in žene iščejo svoje sinove, otroci pa skačejo okoli naših mitraljezov in jih božajo. Povsod vlada veselje in živahnost, občuti se napeto pričakovanje nečesa lepega in novega. "Mirno!" Iz ust naših pevcov zaori naša himna "Naprej zastava Slave!" Ljudje zadržujejo dih in z obrazov jim berem svečanost trenutka. Zastava plapolja visoko.

Najprej nekoliko besedi v pozdrav in pojasnilo. Naš spored je pester. Točka se vrsti za točko, beseda pada za besedo in kuje in pribija. Komaj je naša "Hoj brigade..." izzvenela, že je tov. Ljubo še bolj povzdignil borbeni duh in v zdušje s svojim govorom o naši borbi, o Osvobodilni fronti slovenskega naroda in o pogledih v bodočnost. Kratko in jasno - to je bila njegova vodilna misel. "Večerni zvon" je ljudi počasi vrnil iz boja in jih predal Prešernovi "Zdravljici". "Kje so tiste stezice" je zopet pokazala, da je naša borba povezana z narodom, njegovimi čustvi in njegovo pesmijo. Tov. Žiger se je spomnil dragocenih žrtev, ki jih je dal naš narod. Da smo pokazali, kako spoštujemo te padle junake smo zapeli pesem "Zivko tu v spomin". Pesem se je rodila v teh hribih okoli Sv. Lenarta in nobeno oko ni ostalo suho. Posebej smo se spomnili komandanta Tomaža s črtico "Tomažu". Tov. Kekec je izrazil naše misli in spoštovanje, ki ga gojimo do tega padlega borca, ki ga ne bomo nikoli pozabili. "Pesem mladine" je bila izraz naše volje in borbe. Zlasti pa smo oživeli ob reportaži "Fantje - zbrojevko imamo!", ki je opisala in pokazala našo uspešno borbo, ki smo jo imeli pred nedavnim s Švabi. Da bi ne pozabili na kmete, ki so bili v veliki

večini med poslušalci, smo zapeli njihovo pesem "Nabrusimo kose". Kismo pa smeli pozabiti povedati, da imamo tudi pri nas kulturo, pesnike in pisatelje. Zato smo recitirali pesem "Zivljenje - boj.", ki jo je spisal tovariš Dobravski. Tovariš je moral pred ljudi, ki so ga nagradili z gromovitim ploskanjem. S pesnijo "Slovenci kremeniti" smo zaključili naš program.

Ker pa narod in zlasti mladina zahteva razvedrila, smo vse povabili na nadaljevanje mitinga in sicer zvečer v dvorani.

Visoko je veter nosil zastavo in daleč je odnevala naša pesen, ko smo se vračali.

Teško smo čakali večera. Naše tovarišice so okrasile dvorano in pripravile vse potrebno. Pevci so izvežbali nekaj narodnih, igralci so pripravili "Gospoda pisjaka", naši koniki pa so poskrbeli za šaljive prizore, ki so zabavo še povečali. Zlasti so se odrezali naši pevci, ki so bili za svoje pesmi tudi primerno nagrajeni. Dvorana je bila nabit to polna. Naš spored, pa tudi harmonika in nekoliko preskrbljene pijače je k splošnemu razpoloženju še pripomoglo. Zabava se je razvijala preprosto, pristrčno in domače.

"Kdaj zopet pridete, fantje?" nas je z vseh strani spraševalo naše ljudstvo in se teško poslavljalo od nas, od svoje vojske.

Stane
I. bat.

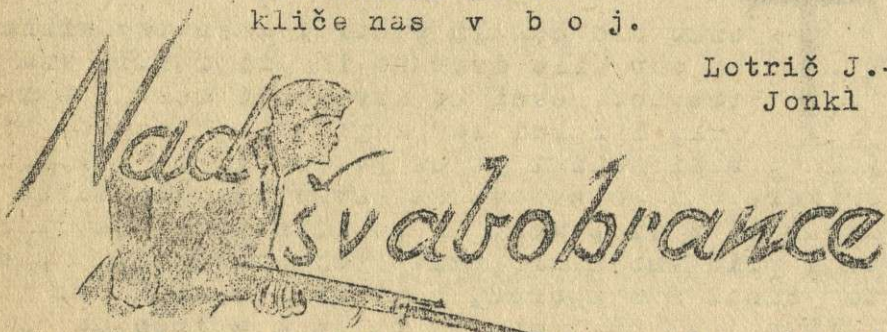
V B O J

Gruda zorana,
v krvi trpeča,
sovragu preteča
kot sila neugnana
kliče nas v b o j.

Oče mrtev,
mati pregnana,
sestra zaklana,
bratova žrtev
kliče nas v b o j.

Nešteto zločinov,
krikov, solza,
žrtev, gorja
slovenskih domov
kliče nas v b o j.

Lotrič J.-
Jonkl

Pravkar smo prejeli pošto, da gredo švabobranci na Križno goro. Kar vrglo nas je kvišku. Skoro tekli smo po bregu navzgor. Bilo nas je 17 z dvema mitraljezoma. Težko smo sopli, a nihče ni odnehal. V slehernem je gorela misel: "Da nam le ne uidejo!" Za bližnjim robom se že vidi cerkvice na Križni gori. Previdno se bližamo. Pod vrhom stoje postave. Terenci so. Po kratkem posvetu krenemo naprej. Ze smo čez greben in se spuščamo navzdol. "V strelce in puške na gotovs!", pride komanda. V široki črti rijemo skozi grmovje. Teda j pade nekoliko niže strel iz pištole. Vsi obstanemo. Napetost narašča. Nihče se ne gane. "Naprej!" Zopet rijemo dalje. Nekoliko niže se nam pridružijo trije tovariši VDV. Bili so na izvidnici. Belih izdajalcev ni nikjer.

Spuščamo se niže in niže. Oči iščejo med drev

jem, ušesa love vsak šum. Med redkim drevjem se pokaže čisto v bližini Škofja Loka. "Tako daleč smo že!", se začudim. Iz vojašnice se čuje petje Švabov. Zadirčno se derejo svoje enolične pesmi. "Le dajte!", si mislimo, "vas bo kmalu minilo!" Sedaj smo na zadnjem robu. Naprej ne moremo. Razdelimo se v dve grupi in krenemo na desno. Prva grupa gre nekoliko više od nas. Po nekaj sto metrih zagledamo pod nami cesto. Belih nikjer. Tedaj nam je dovolj. "Na cesto!", pade povelje. Se dobrih petdeset metrov, pa smo spodaj. Naredimo nekaj korakov, tedaj pa nenadoma: poč - poč - pek - pek! Dum-dumke se razlete med drevjem. V trenutku smo v zaklonih. Domožgalci so čepeli za cesto v zasedi in nas prvi opazili - za drobec sekunde zavlada tišina - v naslednjem trenutku se utrga vihar. Vsi hkrati smo užgali. Nitraljez pred mano se krohota, rjove. Z gromkimi klici dajemo duška divjemu veselju: "Iz dajalci! Morilci! Domožgalci! Gestapovski hlapci! Ven iz lukenj, če upate!" Precej bi dal, da bi videl njihove obraze. Prenehali so s streljanjem in menda premišljevali resničnost naših be-

sedí. Tedaj se oglasi bređa z desne: "Trrr - tatata - tatatata!" To so naši! Sedaj jih imamo v križnem ognju. Nažigamo kar gre iz cevi. "Bataljon - juriš!" zavpije naš vodnik Čivko. "Huraaa!" Belčki drve na vrat na nos po grapi navzdol. Padajo, se ko-

talijo, drug drugemu so na poti. Kot bi mignil, se zgubijo med drevjem. Nenadoma šine raketa v nebo! Ob belem dnevu! Ura je bila 11. Zopet so ga polomili. Dim nam je izdal njihov položaj. Še

bolj nabijamo v tisto mesto. Čez nekaj minut so vrgli še eno, nato so utihnili. Gledamo, čakamo, nič več se ne gane.

Tedaj priteče kurir: "Na drugi strani so, pred hišami!" Kar nam noge in pljuča dopuščajo, se poženemo na sosednji grič. Kes se jih je nekaj zbralo, kakih 400 metrov od nas, pred neko hišo. Civko popade mitraljez, vstane iz kritja in ne meneč se za ogenj iz brzostrelke, ki ga pošilja skrit belogardist z boka, užge. Brrr - tatata - tata! Kakor snopje popadajo po tleh. Se nekolikokrat dobro pomerimo. Nobenega več ni videti.

Tedaj javi izvidnica: "Oklopnjak iz Loke!" Ma lo, še malo postojimo in gledamo, nato se pomaknemo nazaj za greben. "Zbor!" Nihče ne manjka. Nihče ni ranjen. Bili smo veseli in razigrani. Saj smo jih dobro nažgali. Bilo jih je najmanj petdeset. Trikrat več od nas. Prepevajoč smo odšli. Sedaj mi pojemo. Švabi v Loki so utihnili. Čez dolgo časa se oglasi za nami mitraljez. "Oklopnjak strelja tja v tri dni!", se je zasmel neki tovariš.

Drugi dan smo zvedeli, da jih je trinajst padlo in še več je bilo ranjenih. To je bila moralala! Še bolj so se pa veselili ljudje - najboljši znak, kako sodi narod o izdajalcih.

Drago

Ves znojen prihiti nazaj v taborišče tovariš, ki je bil namenjen v dolino ter zašepeče tov.komandirju nekaj na uho.Vsi prisluhnemo, kaj bo sedaj. Zbor! Tovariši veselih obrazov komaj čakajo na pričakovano povelje. Gremo!

Sonce se nagiba k zatonu, lahne meglice plavajo po nebu.Diven je pogled v dolino,kamor smo namenjeni.

Po desetih minutah nagle hoje zagledamo razveseljiv prizor- tovariše partizane in ne malo - vse črno jih je med drevjem. Brigada! Tovariši odločnih obrazov nam stopijo nasproti.

Zdravo! Zdravo! se čuje od vseh strani. Počasi krenemo dalje na planoto,do komandantov.Ogledujejo okupatorske postojanke,ki se bodo nočoj zrušile pod trdo roko pravice - naše partizanske vojske.

Za nami prihajajo nepretrgane vrste tovarišev, ni jih malo. Čakamo večera, da se ob mraku napotimo dalje. Tišina je povsod. Vsakdo je zatopljen v svoje misli, le komandanti mislijo za vse. Dajejo zadnja povelja. Vse gre kakor stroj. Krenemo proti dolini. Dolga, nepregledna vrsta se vije kakor kača po strmi poti. Dolina nam je z vsakim korakom bliže. Že se sliši šumenje Save, ki vali izpod Triglava svoje zelenomodre valove. Že smo preko mostu onkraj Save in tiho stopamo naprej proti cilju.

Lahne meglice se dvigajo in skušajo zakriti zlato zarjo, ki se vije okrog Triglava.Jek ptice,ki jo motijo naši koraki, se tajinstveno razlega v noč. Zvezde utripajo, še luna s svojim

bledim sijem nas hoče videti.

Kakor žive duše. Zdi se, kakor bi dolina vsa i zumrla. Prvi so že v vasi, ki je že zdavnaj za-varovana z našimi zasedami. Pri postojanki smo. Tovariši brez povelja izvršujejo svoje delo. Še-le sedaj nas je okupator opazil. Zvižgaje pri-leti zračna mina, ki pa zgreši svoj cilj. To je uvod.

Kakor orkan se oglase naše strojnice, pa že jih preglasi težak, zamolkel pok. Stavba, ki je služila okupatorju, se zruši. Ognjeni zublji si utirajo pot med ruševinami. Tu je delo končano. Gorenjska je v tej vojni prvič doživela tak na-pad. Povsod poka, grni, gori! Trda zgradba oku-patorjeve oblasti se ruši. Raketa! Še ena! Po-moč! Nihče vam ne more pomagati! Kamor pade par-tizanska pest, je delo temeljito opravljeno. Od-hod!

Krenemo nazaj v planine. Ne bo pa dolgo, ko se vrnemo in zrušimo še to kar je ostalo in služi okupatorju in njegovim hlapcem. Vrnili se bomo in pregnali okupatorja daleč čez meje naše slo-venske domovine!

Visoko v planini se ozremo. Veseli smo, če-prav moramo nazaj. Mi se zavedamo, da smo svo-bodni. Visoko v gorah so se izkristalizirale na-še duše, napolnila srca s svobodnim duhom in na dan, ki ni več daleč, pridemo zopet - za vedno! Priborili si bomo tisto, kar so nam drugi pro-dali: d o m o v i n o, J u g o s l a v i j o, s v o b o d o !

Ciril

2. transp. karaula

PO BORBI

Molčeči gozd. V ozadju dim
vasi goreče, kupi razvalin.
Zasopla vsa, od boja še razgreta,
stoji na robu gozda mala četa.

Oči zareče upirajo se v oblak,
ki dviga tam za drevjem se težak.
Še jim zveni v ušesih mitraljeza jek.
Kako so Švabi se spustili v tek!
Kako hvaležni so bili ljudje.
Vse, prav vse znosili so pred nje.

In sredi petja, pesmi razigrane,
zapel je mitraljez med partizane.
Tu padel Janko je zadet,
tam se naslonil Ivan je na zid.
Najprej obstal je vsak, ko da bi bil pribit.
Nato kakor en mož se zgane četa,
zastonj bila je Judeža nakana kleta,
zaman pokazal Švabom pot je v vas.
"Napreji!", se čuje komandirja krepki glas.
"Napreji do zmage - ali v smrt,
sovrag naj bo pobit in strti!"
In v gromu pušk se že pod noč
razpočil švabski je obroč.

Zdaj tiho je okoli njih,
le vetra čutiš lahni dih.
Stoje postave kakor vkopane,
ne gozd ne partizan se več ne gane.
V krvavo zarjo gledajo oči,
v stran ono, kjer tovariš mirno spi,
ki padel je za dom, za zemljo sveto.
Prisegla četa vsa mu je osveto.

Molčeči gozd. Nebo žari,
le listje rahlo še šumi
in klic se čuje izpod oblaka.
naznanja vrana smrt junaka.

Drago

Propustnice padajo

Pomladno sonce pripeka. Tiho je vse. Vsakdo opravlja svoje delo. Le šelest listja, ki ga giblje rahla sapica, in ptičje petje moti tišino.

Visoko na nebu se pojavi letalo. Vsi strme v nebo. Nekdo že zavpije, da je zavezniško. Kar se usuje iz letala drobna toča, bele pike. "Letaki so", pravi nekdo, ki letalo opazuje z daljnogledom. Kadovednost požene vse tovariše na lov za njimi. Kmalu se vrnejo s prvimi letaki.

"Partizani, novomobiliziranci, vrnite se!"

Nasmejani obrazi tovarišev dovolj jasno povedo, kaj mislijo. Sedaj se vrniti! Sedaj, ko smo tik pred zmago! Ne, Slovenci nismo več narod slepcev, ki bi drugim služil. Postali smo narod, ki si spuško v roki piše svojo zgodovino med narodi v boju za svobodo. Mi smo narod, prekaljen v nedolžni krvi svojih bratov. V triletni borbi smo dokazali, da se znamo boriti za svoje pravice. O F je prebudila v nas narodno zavest in z njo bomo šli do konca, da nas popelje v svobodno Slovenijo.

Metode okupatorja poznamo predobro. Škoda je za nas, slovenske partizane, tiskati letake, ki se zanje ne zmenimo. Za nas ni poti nazaj! Naša pot je pot naprej, ki so nam jo začrtali heroji slovenskega naroda! Mi več daleč čas, ko se bomo brez teh letakov vrnili domov in posedli vse tisto, kar nam sedaj še brani okupator. Brez "propustnic" nam bo prosta pot v novo življenje v demokratični, federativni Jugoslaviji!

Ciril, 2. transp. karaula

bl mekav 3 ruščine 9 1. lekcija

Podajamo še nekaj pravil za izgovorjavo. Kakor že v prvi lekciji omenjeno, je treba paziti na mehčanje. Poudariti moramo tudi, da je rusko naglašanje tako močno, da ostali nenaglašeni zlogi skoraj izgube svojo pravo veljavo.

Važno pravilo izgovorjave je tkzv. "akanje".

o Vsak nenaglašeni -o- se izgovarja kot -a- še stoji pred naglasom:

хорошо она коза нора
harašó(dobro), aná, kazá, nagá

Za naglasom se ta nenaglašeni -o- izgovarja kot polglasnik v slovenski besedi steber(stebər):

доктор город композитор
dóktar, górat(mesto), kampazítar(komponist)

Na koncu je zopet -a- :

горько холодно пиво
gatóva, hóladna(hladno), píva

Nenaglašena -e- in -я- se izgovarjata večinoma kot -i- (-ji-) :

e,я зрно Пятигорск река
jídρό(zrno), Pjít'igórsk(mesto), r'iká

Ta pojav se imenuje "ikanje".

б -V- se nikoli ne izgovarja dvoglasniško kot v slovenski besedi rov(rou), bil(biu). Pred nezvenečim soglasnikom ali na koncu besede zveni kot -f-:

Растёт залёт аёт
Rastóť(mesto), zal'íf, áťtar

Pred zvenečimi soglasniki pa se izgovarja kot čisti -v-:

Борисовна правда
Barís vna(ime), právda

Л -L- se pred soglasniki, trdimi samoglasniki in na koncu besede izgovarja trdo, nekako tako kot v belokranjščini v besedi vol(vož):

говори́л, люби́ть, бу́лка
gavar'íl, lavít'(loviti), búlka(žemlja)

Pred -i- in -e- pa se izgovarja mehko:

ли́на, поли́тика, коле́но, ле́с
l'ípa, pal'ít'ika, kal'éna, l'es(gozd)

Beri naslednje besede in pazi na naglas: го́ра, бо́га, ко́рба (krava), голо́ва (glava), боро́да (brada), Но́вгород (mesto), пло́хо (slabo), темно́, автомоби́ль, весё́лый (vesel), колесо́ (kolo).

/ I pravilno se bere: gará, vadá, karóva, gažavá, baradá, novgarat, plóha, t'ímno, aftamabíl', vi-sjólj, kal'ísó /

Ж Črka -h- se v tujih besedah nadomestuje z -g-:

геро́й, Гитлер, горизóнт
gerój(heroj), Gítler(nitler), garicónt

2. sklon pridevnikov in zaimkov ima končnico -ого, ali -ого. Ta -g- v končnici se izgovarja -v-:

но́вого, моего́, всего́
novava(novega), najivó(mojega), vsivó(vsega)

Za zaključek še moderni ruski roman:

Роман

Ramán

Луна́, балко́н.

Luná, balkón.

Она́ и он.

aná i on.

Вдру́к - супру́г!

Vdrúk - suprúk!

Падле́ц! Конце́ц!

Padl'éc!

kan'éc!

/vdrúk = nenadoma, suprúk = soproga/

lárko

PARTIZAN se smeje

PADEC RIMA

Kim osvobojen !
Zavezniški general
v avdijenci pri
papežu !!!

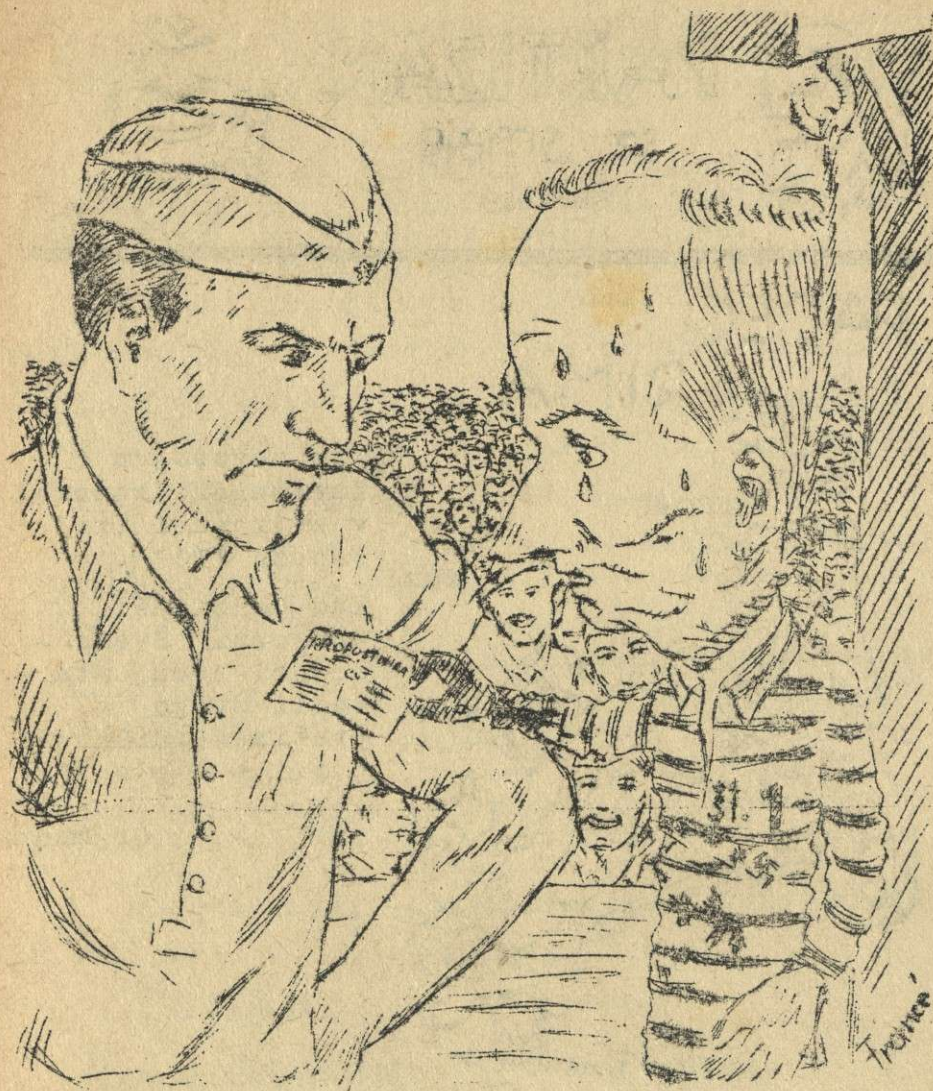
Kam bodo naši
"pobožni" Švabo -
branci sedaj vta -
knili svojo
protizavezniško
p r i s e g o ???

Črjondr

Belo - plava garda zatrjuje, da se Turjak
ne bo več ponovil.

Soglašamo, kajti v bodoče bomo z njim bolj
k o r e n i t o pomedli !!

Črjondr

Zločinec pod
vislicami
ponuja življenje ali
svojim
sodnikom...

dr. K a i n e r
pošilja
"propustnice"
gorenjskim
partizanom...

Črjondr.

